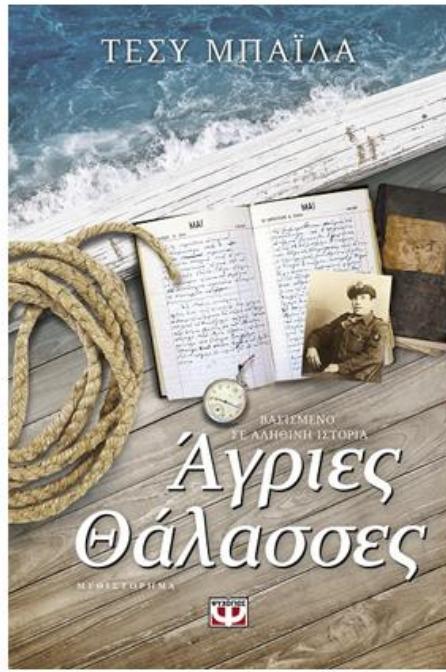

«Αγριες θάλασσες» της Τέσυ Μπάιλα

Δευτέρα, 20 Ιούνιος 2016 21:41

Γράφει η Μάγδα
Παπαδημητρίου-
Σαμοθράκη

«Μη φοβάστε, ας είμαστε μια κουκίδα. Θα τα βγάλουμε πέρα. Τουλάχιστον θα προσπαθήσουμε κάτι να κάνουμε. Δεν θα μείνουμε με σταυρωμένα χέρια. Ακόμη κι αν τίποτε δεν καταφέρουμε, θα έρθει μια μέρα που θα λέμε στα παιδιά μας πώς εμείς τουλάχιστον προσπαθήσαμε. Είδαμε στο βάθος του ορίζοντα την ελπίδα και την αρπάξαμε».

Επέλεξα αυτό το κομμάτι να αρχίσω να γράφω την άποψη

μου για το νέο βιβλίο της Τέσυ Μπάιλα από τις εκδόσεις Ψυχογιός. Πολλές τσακισμένες σελίδες μέχρι να αποφασίσω να κάνω την αρχή. Και πώς να ξεκινήσεις όταν μπροστά σου ξεδιπλώνεται μια αληθινή ιστορία ενός ανθρώπου που ρίχτηκε στη φωτιά για να κάνει το χρέος του στη πατρίδα; Πώς να κρίνω μια συγγραφέα που τη παρακολουθώ από το πρώτο της βιβλίο, «Το πορτραίτο της σιωπής» και συνεχώς η γραφή της σε ταξιδεύει;

Αυτή τη φορά, η Τέσυ Μπάιλα επέλεξε να γράψει μια αληθινή ιστορία και να μας γνωρίσει τον Μιλτιάδη Χούμα, που όλοι οι αγώνες του βγαίνουν στο φως από ένα ναυτικό ημερολόγιο. Να μιλήσει για ένα ήρωα που μαζί του, όπως και με πολλούς άλλους, δεν θα ασχοληθούν ποτέ τα σχολικά βιβλία. Για την αξιοπρέπεια, τη λεβεντιά και για το καθήκον, για έναν ήρωα που πέρασε δια πυρός και σιδήρου για να είναι εντάξει απέναντι στον εαυτό του και την ιστορία.

Η συγγραφέας Τέσυ Μπάιλα έψαξε, ξέθαψε όλη τη βιβλιογραφία εκείνης της εποχής, συνομίλησε με τα παιδιά και τη γυναικά του Μιλτιάδη Χούμα, για να συλλέξει το σημαντικό υλικό που θα έστρωνε το χαλί της ιστορίας, είδε ναυτικά λευκώματα, είδε βίντεο, διάβασε εφημερίδες... Δυο ολόκληρες σελίδες αναγράφονται στο τέλος του βιβλίου πώς ήταν οι πηγές που χρειάστηκαν πλέκοντας με τον μύθο για να αποδώσει, όσο πιο αληθινά γινόταν, το κλίμα της εποχής.

Η πέννα της γίνεται καραβοκύρης και μας γυρίζει σε μια εποχή της πρόσφατης ιστορίας μα τόσο άγνωστης σε μας. Μιας δύσκολης εποχής για τη πατρίδα με ακόμη πιο θαραλλέους ανθρώπους που δεν φοβούνται τίποτε, ούτε για τη ζωή τους προκειμένου να τη δουν λεύτερη.

Γράφει: «Φαντάζομαι πως κάποιος πρέπει να σηκώσει κεφάλι. Εμένα δεν μ' έμαθε ο πατέρας να περπατώ σκυφτός στη ζωή».

Αυτή την περηφάνια, το μήνυμα αν θέλετε που ξεχύνεται απλόχερα μέσα από τις σελίδες του βιβλίου σε όλους τους νεοέλληνες, δεν τη συναντάς εύκολα σήμερα. Ταράζει τον αναγνώστη διαβάζοντας το και τον στήνει στον τοίχο. Δεν τον ταράζει η ίδια η συγγραφέας μα τα αληθινά γεγονότα της ιστορίας.

Διαβάζοντας το ο αναγνώστης παλεύει με τη συνείδηση του, νιώθει ότι κάπου “έχασε” το παιχνίδι βουτηγμένος στη πλαστή ευδαιμονία του. Νιώθει “μικρός” μπροστά στη λεβεντιά του Μιλτιάδη Χούμα που έβαλε το καΐκι του και τον ίδιο του τον εαυτό για την υπηρεσία της πατρίδας και θέτει το ερώτημα έμμεσα: «Τι έκανα εγώ για τη πατρίδα;»

Σε ένα άλλο σημείο γράφει «Άν οι άνθρωποι διάβαζαν αντί να πολεμούν καλύτερος θα ήταν ο κόσμος». Μια αλήθεια που βγαίνει θαρρείς από τη ψυχή της συγγραφέως προς όλους τους αναγνώστες. Και δεν είχε άδικο ο Μιλτιάδης Χούμας καθώς έβλεπε τον Άγγλο αξιωματικό να χώνεται στις σελίδες ενός βιβλίου σε καιρό πολέμου.

Η προσφυγιά είναι ένα άλλο αγκάθι που διαπραγματεύεται και έχει μοιράσει σήμερα την ελληνική κοινωνία στα δύο. Ξέχασαν οι σημερινοί νεοέλληνες τη προσφυγιά, είναι τόσο μακρινή γι αυτούς σαν εφιάλτης και άγνωστη στους νεότερους, ώστε να την αντιμετωπίζουν με καχυποψία, σαν να ήρθε η χολέρα να μείνει στο σβέρκο τους για πάντα. «Τι ήρθατε στα μέρη μας να κάμετε; μας ρωτούν. Εδώ καλά καλά δεν μπορούμε να ζούμε εμείς. Φοβούνται πώς θα τους φάμε το δικό τους ψωμί. “Μέρη μας παλιά , βρε άχρηστοι είναι τούτα , δικά μας ήταν κάποτε».

«Ο πρόσφυγας Ελενίτσα μου πάντα ξένος θα είναι και ότι και να γενεί ξένος θα μείνει. Πάντα κατατρεγμένος. Πάντα του ψάχνει ένα τόπο να σταθεί και να κρυφτεί από τον πόλεμο, μόνος και ταλαιπωρημένος. Και τούτη η μοναξιά που φέρει η νοσταλγία είναι πολύ μεγάλη...» Ή σε άλλο σημείο: «Κάποτε θα γυρίσουμε στα πατρογονικά μας, κόρη μου, να αναπαυθούμε εκεί. Τώρα τη λιμπίστηκαν βλέπεις τα θεριά, τρομάρα τους. Έπεσαν πάνω της σαν τα κοράκια και τη ξεσκίζουν». Η συγγραφέας οδηγεί τον αναγνώστη σε ζωντανές συγκλονιστικές ιστορίες και περιγραφές σε σημείο που να νιώθει όλο το κορμί του να γονατίζει και να αναρωτιέται ότι αν ζούσε τότε ποια θα ήταν η αντίδραση του. Υμείς τη Θάλασσα και τον Έλληνα, την αρχαία Ελλάδα και το δέσμο που έχουν μεταξύ τους: «εκείνη η αιώνια θάλασσα, η τόσες φορές ματωμένη μέσα στους αιώνες, με την πνευματική γοητεία του αρχαικού κόσμου της και τη μνήμη της απώλειας να παιχνιδίζει αέναα πάνω στο γαλάζιο χρώμα της. Χτύπος στη καρδιά του Έλληνα από τα γεννοφάσκια του...»

Μας γνωρίζει την Ισμήνη που εκπορνεύτηκε με τους Γερμανούς για να βοηθήσει στην Αντίσταση βάζοντας της να αντιπροσωπεύει όλες εκείνες τις γυναίκες που κανείς δεν ήξερε τον ρόλο τους, που μπήκαν στο περιθώριο, τις διαπόμπευσαν, ακόμη και οι δικοί τους επειδή πήγαν με τον εχθρό. Μας γνωρίζει τη φρικαλεότητα του πολέμου μέσα από τη πένα του ίδιου του ήρωα.

Ο έρωτας, οι λέξεις, οι εικόνες εναλλάσσονται για να ηρεμήσουν τον αναγνώστη στο ταξίδι του. Να χαλαρώσει η ψυχή. Να τη ταξιδέψει στη λονδρέζικη πρωτεύουσα, να τη σεριανίσει στα παλαιοβιβλιοπωλεία, να πιει ζεστή σοκολάτα και να μυρίσει λεβάντα. Να ταξιδέψει πάνω από τα κύματα στην όμορφη Κεφαλλονιά. Εκεί θα γνωρίσει τον ηρωισμό του κεφαλλονίτικου λαού που έβαζε σε κινδυνο τη ζωή του για να προστατέψει τον Άγγλο ναυαγό από τους Ιταλούς.

Δεν λείπουν όμως μέσα στο βιβλίο οι εικόνες της κοινωνικής θέσης της οικογένειας. Όπως η πρόταση «Δουλειά σου εσύ...» ή «Η μάνα τη κόρη της τη μεγαλώνει να την έχει δίπλα της, τα γεράματα της...» Ή ότι η απόφαση για ποιον άντρα θα παντρευτεί η κόρη ήταν του πατέρα και των αδελφών. Η κόρη δέχεται αδιαμαρτύρητα την απόφαση. «Ότι πεις εσύ πατέρα».

«Ποτέ δεν είχε φανταστεί ο ήρωας Μιλτιάδης Χούμας πώς με τα παράσημα εκείνα θα εξαργύρωνε το μέλλον το δικό του και της οικογένειας του. Αυτή η πατρίδα για την οποία είχε κάνει τόσα πολλά του ζητούσε τώρα τις αποδείξεις για να του δώσει ένα κομμάτι ψωμί».

Δεν ξέρω αν ο νους σας διαβάζοντας το, ήρθε στο παρόν, αν καταλάβατε ότι η ιστορία επαναλαμβάνεται, αν νιώσατε “μικροί” μπροστά στη γενναιότητα εκείνων των ανθρώπων που αψήφησαν τον κίνδυνο,. Οι “Άγριες θάλασσες” μού γνώρισαν γεγονότα που δεν ήξερα, που ποτέ δεν θα γραφτούν στα ιστορικά βιβλία. Μου γνώρισε ανθρώπους που δεν πάτησαν πάνω στους αγώνες και τα μετάλλια για να ζήσουν πλουσιοπάροχα αλλά τα έκρυψαν επιμελώς γιατί θεώρησαν τους αγώνες χρέος και όχι συναλλαγή με τη πατρίδα. Ως αναγνώστη μου έδωσε την μικρή ελπίδα ότι στα πολύ δύσκολα, ο λαός όπως τότε, θα σηκώσει το ανάστημα του, θα το γιγαντώσει για να συνεχίσει την ιστορία που του κληρονόμησαν οι παπούδες του. Ότι δεν θα επιτρέψει να του ξεσκίσουν τη πατρίδα, ότι θα ζηλέψει έστω και λίγο, από τη λεβεντιά όλων εκείνων που θυσίασαν τα πάντα προτάσσοντας αυτά που έχει κρύψει βαθιά μέσα του. Ισως τη χαμένη αξιοπρέπεια, δεν ξέρω. Το βιβλίο αυτό ας είναι αφορμή να μπει το μικρό λιθαράκι στην εσωτερική αναζήτηση του αναγνώστη! Κάθε βιβλίο άλλωστε είναι ένα μοναχικό ταξίδι που ο καθένας βρίσκει το δικό του προορισμό μέσα σ' αυτό. Η ευθύνη απέναντι στην ιστορία είναι για τον καθένα ξεχωριστή. Κι όπως έγραψε ο Μιλτιάδης Χούμας: «Αυτή είναι η δική μου η ευθύνη. Από κει και ύστερα κουμάντο θα κάνει η ιστορία!»

Τέσυ Μπάιλα καλοτάξιδο!